

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 55/06
25.05.2006. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Мирјане Грубић, Весне Поповић, Јасминке Станојевић и Миломира Николића, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, чији је пуномоћник БВ, адвокат, против туженог Републичког фонда за ПИО ВВ, ради дуга, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Окружног суда у Краљеву Гж. бр. 677/05 од 19.10.2005. године, у седници одржаној 25.05.2006. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УСВАЈА СЕ ревизија, УКИДАЈУ пресуда Окружног суда у Краљеву Гж. бр. 677/05 од 19.10.2005. године и пресуда Општинског суда у Краљеву П. бр. 316/04 од 18.02.2005. године, па се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Краљеву П. бр. 316/04 од 18.02.2005. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени Републички фонд пензијског и инвалидског осигурања запослених Србије – Филијала у ВВ да тужиоцу АА на име неисплаћене разлике њеног дела породичне пензије а за период од 01.09.1992. године до 29.02.2004. године исплати 791.410,85 динара са каматом по стопи утврђеној законом о висини стопе затезне камате почев од 01.03.2004. године па до исплате, а у року од 15 дана по пријему пресуде. Ставом другим изреке обавезан је тужени Републички фонд пензијског и инвалидског осигурања запослених Србије – Филијала у ВВ да тужиоцу ББ на име неисплаћене разлике његовог дела породичне пензије за период од 01.09.1992. године до 30.09.1994. године исплати 132.055,73 динара са законском затезном каматом почев од 01.03.2004. године па до коначне исплате, а у року од 15 дана од пријема пресуде. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцима на име трошкова парничног поступка плати 35.250,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Пресудом Окружног суда у Краљеву Гж. бр. 677/05 од 19.10.2005. године одбијена је као неоснована жалба туженог и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 386. ЗПП-а („Службени лист СФРЈ“, бр. 4/77, 36/77 ... „Службени лист СРЈ“, бр. 27/92, 31/93, са каснијим изменама и допунама), који је примењује на основу члана 491. став 4. ЗПП-а („Службени гласник РС“, бр. 125/2004) и нашао да је ревизија основана.

Према до сада утврђеном чињеничном стању решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених Филијала Нови Сад од 14.05.1996. године детету ББ рођеном __. године престаје право на породичну пензију са 30.09.1994. године, а удовици АА и детету ГГ одређује се нов износ породичне пензије од 293,49 динара од 01.10.1994. године, с тим што је решењем од 29.05.1996. године констатовано да детету ГГ рођеном __. године престаје право на породичну пензију са 31.08.1992. године, почев од 01.09.1992. године АА и детету ББ одређује се нов износ породичне пензије од 62.784,12 динара у који је урачунато повећање од 52,3% детету ББ рођеном __.1972. године престаје право на породичну пензију 30.09.1994. године, док од 01.10.1994. године удовици АА припада нов износ породичне пензије од 256,80 динара. Дана 14.10.2003. године поменута решења укинута су у вршењу службеног надзора и враћена Филијали на поновни поступак и одлучивање (до доношења новог решења АА ће се исплаћивати аконтације породичне пензије од 12.964,69 динара месечно закључно усклађена са 7,69% за јули 2003. године). Тужени је решењем од 31.10.2003. године утврдио да детету ГГ престаје право на породичну пензију са 31.08.1992. године, да се АА и детету ББ одређује нов износ породичне пензије почев од 01.09.1992. године од 72.140,82 ондашњих динара, да детету ББ престаје право на породичну пензију са 30.09.1994. године, да се удовици АА одређује нов износ породичне пензије почев од 01.10.1994. године од 295,51 динара, да ће се исплата породичне пензије вршити од 01.09.1992. године уз обрачун исплаћених износа пензије по решењима од 14.05.1996. године и 29.05.1996. године, која се замењују, а исплаћиваће се на терет средстава Републичког фонда пензијског и инвалидског осигурања запослених Србије, а настала претплата расправиће се у посебном поступку. Из образложења овог решења произилази да је њиме предвиђен нов основ за одређивање породичне пензије, а против њега је дозвољена жалба Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање запослених – Дирекцији Покрајинског фонда у Новом Саду у року од 15 дана од дана пријема

Иако решење туженог од 31.10.2003. године није правноснажно ни коначно, тужиоци су тужбеним захтевом тражили да суд обавезе туженог на исплате утужених износа због учињених грешака у

оорачуну породичних пензија услед погрешно одређеног пензијског основа у односу на који се утврђује висина пензије.

Основано се указује у ревизији да нижестепени судови нису разјаснили све околности релевантне за оцену да ли решавање конкретног спора спада у судску надлежност.

Право на пензију утврђено правноснажним решењем Републичког фонда ПИО о признавању права на пензију по одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању је стечено право које се може ограничити или престати једино ако престану да постоје услови за стицање и остваривање тог права предвиђени одредбама поменутог Закона. Законитост решења Фонда ПИО којима се утврђује право на пензију и висина пензије и којима се ограничава или укида право на пензију цени се у управном поступку који спроводи надлежни Фонд ПИО и управном спору. Извршење правноснажног решења Фонда ПИО спроводи суд опште надлежности у извршном поступку по одредбама Закона о извршном поступку. Суд опште надлежности стварно је надлежан да одлучује по тужби за накнаду штете због незаконитог и неправилног рада Фонда ПИО у извршењу утврђене обавезе исплате пензије, на основу члана 172. Закона о облигационим односима и члана 1. Закона о парничном поступку.

С обзиром да је из садржине правне заштите која се тужбом тражи евидентно да су тужиоци незадовољни обимом признатих права из пензијског осигурања, да измену решења надлежног органа нису тражили у управном поступку, који се покреће на захтев осигураника односно корисника осигурања и у коме се детаљно испитује тачност обрачуна раније утврђених пензија, а ни у управном спору, нејасан је закључак Општинског и Окружног суда да тужиоцима припадају досуђени износи, утврђени вештачењем у парници, због погрешно извршеног обрачуна породичне пензије решењем од 31.10.2003. године, тако да имају право на разлику мање исплаћене породичне пензије услед погрешно одређеног основа од кога се утврђује висина те врсте пензије.

Мада је тужени истицао у првостепеном поступку и жалби, а то понавља и у ревизији, да против решења од 31.10.2003. године тече поступак пред Покрајинским фондом за пензијско и инвалидско осигурање запослених - Дирекција Покрајинског фонда Нови Сад, судови о предлогу за застој поступка нису одлучивали (уз ревизију је приложено решење донето 10.11.2005. године на основу члана 98. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, члана 42. став 1. Статута Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених у вези са чланом 254. став 1. Закона о општем управном поступку, којим је укинута по праву надзора решење директора Филијале Нови Сад бр. 181/20-13854 од 31.10.2003. године у делу којим је утврђено да ће се исплата породичне пензије вршити од 01.09.1992. године уз обрачун исплаћених износа по решењу од 14.05.1996. године и 29.05.1996. године и којим је констатовано да ће се настала претплата расправити у посебном поступку, те је спис __ враћен истој Филијали на поновни поступак и одлучивање, после чега је 11.11.2005. године решењем констатовано да АА исплата породичне пензије се врши од 11.11.2005. године).

Стога је, у поновном поступку, нужно прибавити списе управног поступка о утврђивању износа породичне пензије тужилаца, проверити да ли о томе постоји правноснажно решење, а уколико га има - да ли се по њему врши исплата, да би се евентуално могла разматрати могућност примене члана 172. Закона облигационим односима и то у парничном поступку.

Пошто поступи по предњим примедбама првостепени суд ће донети нову одлуку.

На основу члана 395. став 2. ЗПП-а одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија

Предраг Трифуновић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице,

Мирјана Војводић

ст